

Selvitys yritysten odotuksista julkisesti tuotetulle työvoimapalvelulle

- Yrityskysely
- Työmarkkinatori-palvelun testaus
- Kehitysehdotuksia ja suosituksia TE24-uudistuksen toteutukseen.

Mikko Kesä ja Pekka Ylikojola, Mikko Kesä Oy

15.5.2024

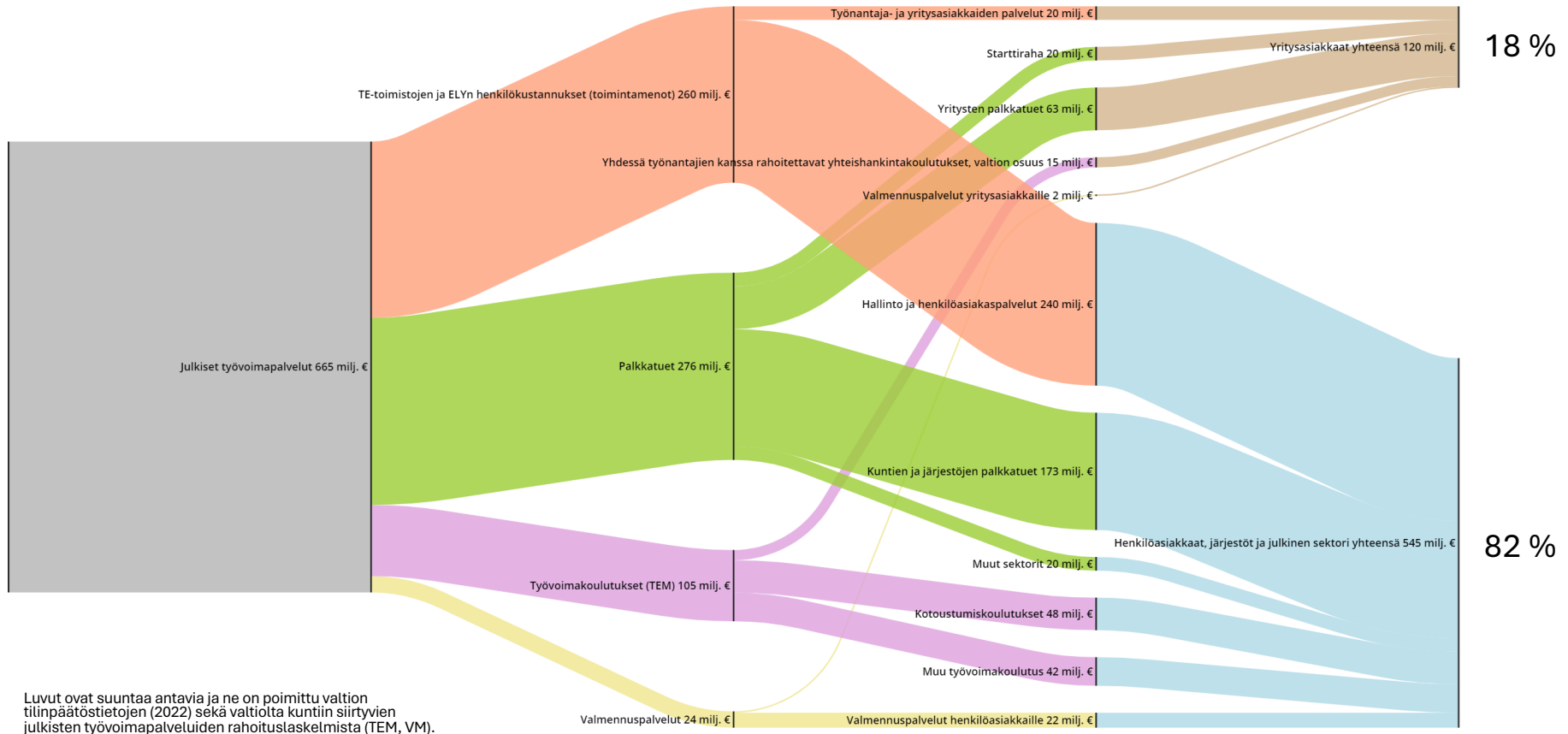
HELSINGIN SEUDUN
KAUPPAKAMARI

palta

Selvityksen taustatiedot

- Työn tarkoituksena oli selvittää, mitä yritykset tarvitsevat ja odottavat julkisesti järjestetyiltä työvoima- ja työnantajapalveluilta
- Asiaa selvitettiin Helsingin seudun kauppakamarin ja Paltan jäsenille lähetetyllä yrityskyselyllä, jossa vastaajia 266
- Lisäksi haastateltiin Työmarkkinatori-palvelun käyttäjiä (käyttäjähastattelut 3 kpl)
- Työn toteutti Helsingin seudun kauppakamarin ja Paltan toimeksiannosta Mikko Kesä Oy.

Julkisten työvoimapalveluiden rahavirrat 2022

Yhteenvetoa ja johtopäätöksiä

- Yritysten rekrytointikeinoja kuvaa monikanavaisuus: suurin apu löytyy tällä hetkellä sosiaalisen median kanavista ja myös yksityisillä työnhakusivustoilla on oma merkityksensä. Julkisen työnvälityksen merkitys sen sijaan koetaan vähäiseksi. *Julkisen työnvälityksen toiminnassa tulisi panostaa palveluidensa tunnetuksi tekemiseen sekä nykyistä aktiivisempaan yhteistyöhön yritysten suuntaan.*
- Julkisissa työvoimapalveluissa tulisi keskittyä nykyistä paremmin työvoiman saatavuuden haasteisiin ja eritoten kansainvälisen osaamisen saatavuuteen. Toivotaan, että työnhakijoita ohjataan ja aktivoidaan käyttämään erilaisia työnhakukanavia. *Julkisia työvoimapalveluita tulisi kehittää kokonaisvaltaisemmiksi osaamisen saatavuuden palveluiksi ja saman sateenvarjon voisi kytkeä tiiviimmin koulutuksen järjestäjien työvoimatarjonnan ja -palvelut. Tämän kaltaisia nykyistä kokonaisvaltaisempia ratkaisua ovat suuret kaupungit suunnitelmassa osana TE24-uudistusta.*
- Julkisille sähköisille palveluille toivotaan merkittävää parannusta. Niitä ei koeta asiakaslähtöisinä ja käytettävänä. Vaikuttaa, että käyttöliittymästä (Työmarkkinatori) on tehty kaavamainen ja manuaalinen eikä yritysten käyttäjätarpeita kuunnella. Yritysten ja suurten kaupunkien edustajat toivovat kansallisen tason tietojärjestelmäratkaisun tulisi keskittyä tiedon laajuuteen, laatuun, käytettävyyteen levitettävyyteen sen sijaan, että keskitytään oman käyttöliittymän rakentamiseen.

Yrityskyselyn tulokset

- Yritysten rekrytointikanavat
- Palvelutarpeet- ja odotukset julkisille työvoimapalveluille
- Suurimmat hyödyt yrityksille
- Tyytyväisyys julkisiin palveluihin
- Kehitysehdotukset

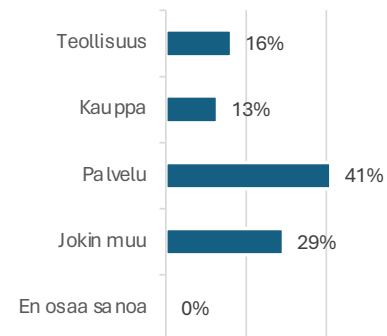
HELSINGIN SEUDUN
KAUPPAKAMARI

palta

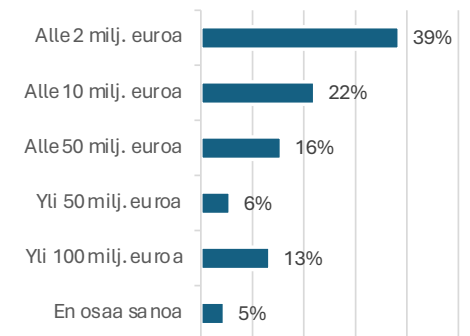
Näin kysely tehtiin

- Kyselyn tavoitteena oli saada tietoa yritysten tarpeista ja odotuksista julkisille työvoimapalveluille
- Kysely lähetettiin Helsingin seudun kauppakamarin sekä Paltan jäsenrekistereihin. Tiedot kerättiin sähköisesti 21.–27.3.2024.
- Kyselyyn vastasi yhteensä **266** vastaajaa, joista yli 95 prosenttia oli työnantajayrittäjiä.

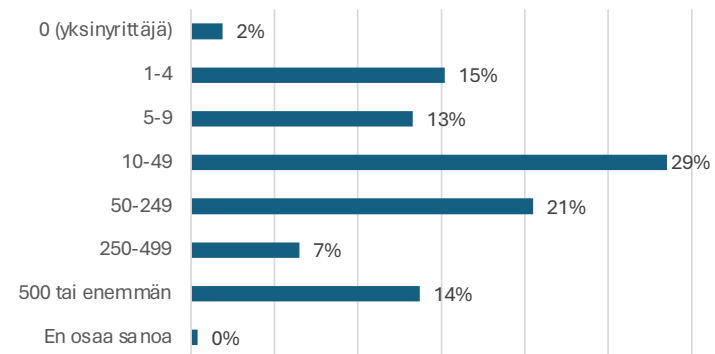
Pääasiallinen toimiala

Liikevaihto

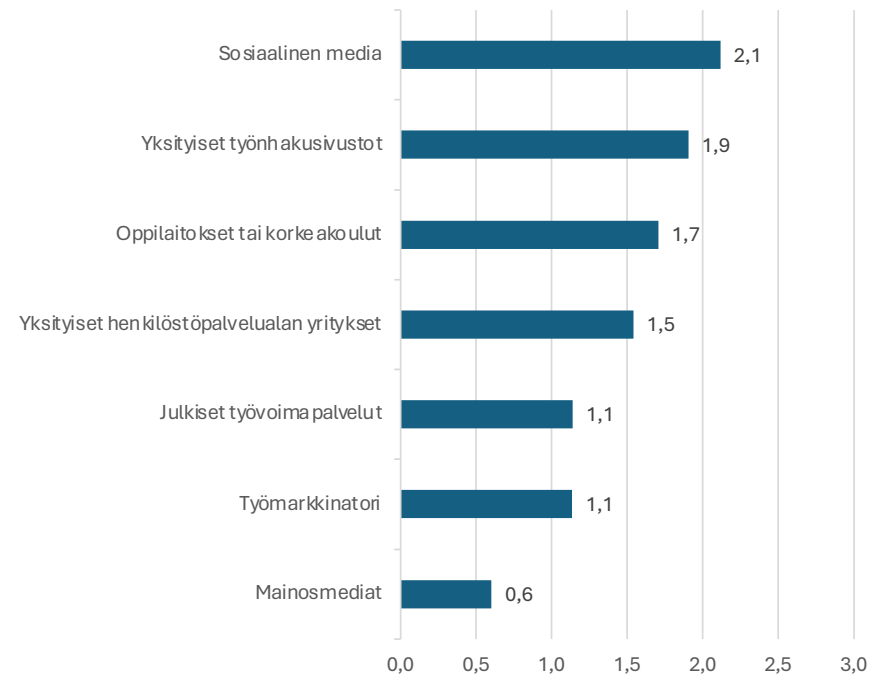
Henkilöstömäärä

Merkittävimmät tahot rekrytoinneissa

- Sosiaalisesta mediasta on yrityksille merkittävin apu henkilöstön rekrytoinneissa. Myös yksityisiä työnhakusivustoja, esimerkiksi Duunitori, Oikotie, käytetään paljon.
- Julkisten työvoimapalveluiden ja Työmarkkinatorin merkitys rekrytoinneissa on vähäinen. Esimerkiksi oppilaitosten ja korkeakoulujen merkitys koetaan merkittävästi suurempana.
- Vastaajat mainitsivat myös valmiiden vastausvaihtoehtojen ulkopuolelta verkostot ja suositukset, suoramaku, yrityksen omat verkkosivut sekä puskaradio

Kuinka merkittävä teille on henkilöstön rekrytoinneissa seuraavien tahojen apu tai palvelut?

Vastausten keskiarvo. Vastausvaihtoehdot: Merkittävä (3), kohtalainen (2), vähäinen (1), ei lainkaan (0). En osaa sanoa vastauksia ei huomioida keskiarvossa.

Tuen ja palveluiden tarpeet julkisilta työvoimapalveluilta

- **Tietoa ja neuvontaa saatavilla olevista palveluista** kaivataan kaikista eniten
- Työväilyksen (ehdokashaku, esittelyt ja ehdokasasettelut) merkitys on myös suuri
- Valmennus- ja koulutuspalveluille on kysyntää noin joka kolmannessa yrityksessä
- Muissa nimetyissä tarpeissa nousivat esille yritysten tukeminen rekrytoinneissa (ml. rahallinen tuki ja KV-rekrytointi), yhteistyö yritysten kanssa sekä uusien digitaalisten palveluiden kehittäminen

Minkälaista tukea tai palvelua kaipaisitte julkisilta työvoimapalveluilta jatkossa? Valitkaa kaikki teille hyödylliset palvelut.

Yritysten palvelutarpeista tarkemmin

- Julkisilta työvoimapalveluilta kaivataan erityisesti **modernimpia toimintatapoja, parempaa yhteistyötä, ja tehokkaampia kanavia sopivien työntekijöiden löytämiseksi** sekä **konkreettista tukea erityisosaamisen rekrytoinnissa**.
- Yritykset kokevat, että julkiset työvoimapalvelut **eivät vastaa niiden tarpeisiin, erityisesti silloin, kun haetaan työntekijöitä, joilla on erikoisosaamista**. Monet suosivat oman verkoston tai muiden kanavien käyttöä osaajien löytämiseen.
 - Julkisen työnvälityksen tietojärjestelmät koetaan hankaliksi työpaikkailmoitusten teossa, mikä vaikeuttaa sopivien hakijoiden löytämistä.
 - Toiveena on, että TE-palvelut toimitaisivat enemmän yksityisten rekrytointiyritysten tapaan tarjoten aktiivisesti osaajia yrityksille ja keskittyen laadukkaampien ehdokkaiden esivalintaan.
- Osaamisen kehittäminen, kuten kielikoulutus ja erityisohjelmistojen hallinta, nähdään tärkeänä, mutta palvelut eivät nykyisellään vastaa tähän tarpeeseen.
- Koulutuksen ja työllistämisen mallit kaipaavat uudistusta, erityisesti suorittavan työn houkuttelevuuden lisäämiseksi nuorten keskuudessa.
- Yhden luokun palveluita toivotaan myös erityistilanteissa.

Maahanmuuttajien ja kansainvälisten osaajien julkisista tuesta ja palveluista suurin hyöty

- Hyödyllisiksi palveluiksi yritykset kokevat sekä **yriyksille että maahanmuuttajille ja kansainvälisille osaajille suunnatut tuet ja palvelut.**
- Hyödyllisiksi koetaan myös **työvoiman ja työnantajien kohtaamisen helpottaminen, byrokratian ja lupaprosessien yksinkertaistaminen, palkkatuki ja muut taloudelliset tuet sekä joustavat ja räätälöivät palvelut**
 - Vastaajat toivoivat palveluja ja alustoja, joissa työnantajat ja työnhakijat voivat helposti löytää toisensa. Esimerkkeinä mainittiin osaajapankit ja erilaiset rekrytointisivustot, jotka mahdollistaisivat työnantajien ja työnhakijoiden suoran kontaktin.
 - Yksinkertaisemmat ja nopeammat prosessit työ- ja oleskelulupien osalta mainittiin useaan otteeseen. Yhden luukun periaate, jossa kaikki tarvittavat lupaprosessit ja muu byrokratia hoidettaisiin yhdestä paikasta, koettiin hyödylliseksi.
 - Monet vastaukset korostivat palkkatuen ja muiden taloudellisten tukien merkitystä, erityisesti työsuhteen alkuvaiheessa. Tällaiset tuet voisivat kannustaa työnantajia palkkaamaan maahanmuuttajia ja kansainvälisiä osaajia.
 - Vastaajat painottivat myös tarvetta joustaville, yritysten tarpeisiin räätälöidyille palveluille, jotka ymmärtävät eri alojen vaatimukset ja tarjoavat kohdennettua tukea ja neuvontaa.
- Yritykset kokevat maahanmuuttajille ja kansainvälisille osaajien palveluina hyödyllisiksi erityisesti **kielikoulutuksen, kotouttamisen ja ammatillisen koulutuksen**
 - Suomen kielen taito nousi esille monissa vastauksissa. Kielikoulutus nähdään keskeisenä palveluna, joka edistäisi työllistymistä ja helpottaisi kotoutumista Suomeen. Kielikoulutuksen tarjoaminen sekä työelämään että arkielämään nähtiin tärkeänä.
 - Maahanmuuttajien tehokas kotouttaminen ja ammatillisen koulutuksen mahdollistaminen nousivat esiin. Tämä sisältäisi työelämätaidot, suomalaisen työkultuurin ymmärryksen sekä erityisesti ammattialakohtaisen koulutuksen.
 - Lisäksi tuotiin esiin, että maahanmuuttajien ja kansainvälisten osaajien olisi hyödyllistä saada koulutusta suomalaisesta kulttuurista ja yhteiskunnasta, mikä auttaisi heitä sopeutumaan ja ymmärtämään paikallisia tapoja paremmin.

Tyytyväisyys julkisiin työvoimapalveluihin

- Julkisiin työvoimapalveluihin suhtaudutaan neutraalisti. Suurta tyytymättömyyttä tai tyytyväisyyttä palvelut eivät nauti.
- Eniten tyytymättömyyttä on **aktiivisuudessa yritysten suuntaan** sekä **henkilökohtaisten palvelujen toimivuudessa** (=ymmärretään ja otetaan huomioon yrityksen tarpeet)

Kuinka tyytyväinen olette tällä hetkellä julkisiin työvoimapalveluihin seuraavissa tekijöissä?

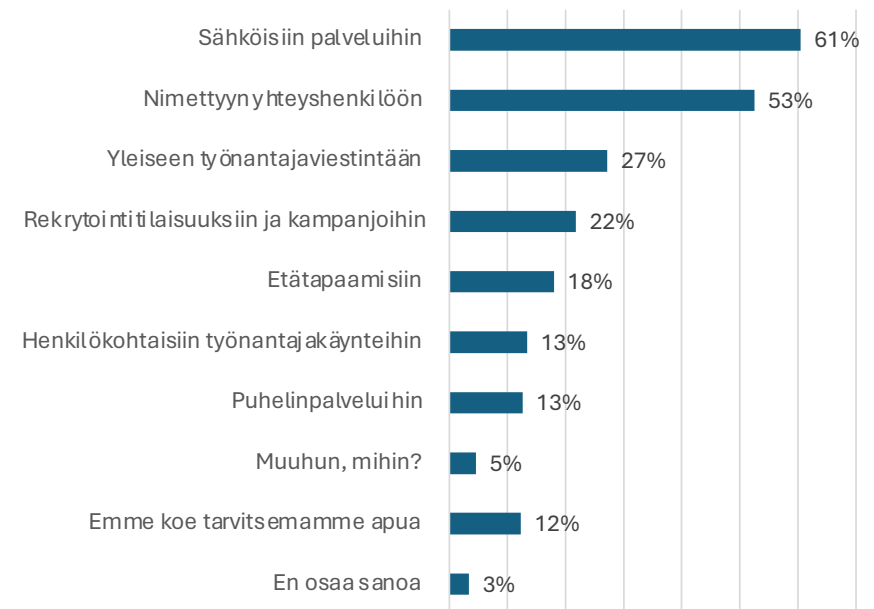

Vastausten keskiarvo. Vastausvaihtoehdot: 5 (erittäin tyytyväinen) - 1 (ei lainkaan tyytyväinen). En osaa sanoa vastauksia ei huomioida keskiarvossa.

Julkisten työvoimapalveluiden asiointitapoihin panostaminen

- Julkisten työvoimapalveluiden tulisi panostaa erityisesti **sähköisiin palveluihin sekä työnantajille nimettyyn yhteyshenkilöön**
- Lähes kolmannes vastaajista koki myös yleiseen työnantajaviestintään panostamisen tärkeäksi
- Noin joka kymmenes yritys ei koe lainkaan tarvetta avulle

Mihin asiointitapoihin julkisessa työvoimapalvelussa tulisi mielestänne jatkossa panostaa? Valitkaa enintään kolme tärkeintä asiaa.

Julkisten työvoimapalveluiden tulisi keskittyä

- **Yritysten osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseen** kaikin mahdollisin keinoin. Työttömien aktivointi työnhakuun on yksi tärkeä keino muiden joukossa.
 - Jo lähes kolmannes yrityksistä kohdentaisi julkiset työvoimapalvelut kansainvälisten osaajien houkuttelemiseen ja maahanmuuttajien työllistämiseen.
- **Hyödyntämään yksityistä palveluntarjontaa mahdollisimman laajasti.**
 - Kolmannes vastaajista kuitenkin kokee, että julkisen työvoimapalvelun omalla palvelutuotannolla, esimerkiksi viranomaistyöllä, on tärkeä merkitys.
- Rakentamaan **sähköisiä ratkaisuja ensisijaisesti asiakkaiden tarpeisiin – ei viranomaistyöhön**
 - Sähköisiä ratkaisuja tulisi rakentaa erityisesti työnhakijoiden käyttöön, mutta myös työnantajilla on tarpeita niille. Taustalla on tarve, että työnhakijat olisivat paremmin löydettävissä ja tiedot saatavilla olevista työnhakijoista olisivat ajantasaisempia.

Julkisten työvoimapalveluiden kehittäminen

- Vastaajilla oli yleisesti runsaasti kokemuksia ja näkemyksiä julkisten työvoimapalveluiden haasteista sekä kehitystarpeista.
- Monet kokivat, että **julkiset työvoimapalvelut ovat kaukana yritysmaailman todellisuudesta**, mikä tekee yhteistyöstä vaikeaa. Erityisesti mainitaan asiantuntijoiden puutteellinen osaaminen ja kokemus yritys yhteistyöstä sekä palveluiden tehottomuus ja kalleus.
 - Ehdotukset yksilöllisemmästä tuesta ja nimetyistä yhteyshenkilöistä, jotka ymmärtävät yrityksen tarpeet, saivat tukea.
 - Lisäksi suositellaan erilaisten verkostoitumistilaisuuksien järjestämistä, joissa työnantajat ja työnhakijat voivat kohdata.
- Useat kokivat, että työvoimapalveluista on ollut vain rajallista hyötyä rekrytoinnissa. Parhaiden tekijöiden löytäminen vaatii yrityksiltä omaa aktiivista panostusta.
 - TE-toimistojen kautta työtä hakevat eivät aina ole vakavissaan työnhakunsa osalta.
 - Jotkin tekniset ja järjestelmälliset seikat, kuten tehtävänimikkeiden puuttuminen tai vaikeus löytää vastaavuuksia, hankaloittavat työpaikkojen ilmoittamista ja ehdokkaiden hakua tietojärjestelmissä.
- Sähköisten palveluiden kehittämistä ja käyttöä pidetään avainasemassa tehokkaamman toiminnan mahdollistamisessa.
- Kasvava tarve tehokkaammille ja joustavammille kotoutumismalleille maahanmuuttajille mainitaan useassa yhteydessä.
- Jotkut vastaajat kritisoiivat voimakkaasti julkisia työvoimapalveluita, jopa ehdottaen niiden lopettamista, kun taas toiset näkevät niissä potentiaalia erityisesti heikommin työllistyvien tukemisessa.

Työmarkkinatorin käyttäjähastattelut

Työmarkkinatorin käyttäjähastattelua varten valikoitiin kolme työnantajaa, jotka olivat kokeneita palvelun käyttäjiä. **Työmarkkinatori on KEHA-keskuksen sekä työ- ja elinkeinoministeriön toteuttama rekrytointisivusto.**

Huomioita Työmarkkinatorin käyttäjähaastatteluista (1/2)

Työmarkkinatorilla tärkeintä on saada työpaikkailmoituksille paljon näkyvyyttä ja sitä kautta hakijoita

- Työmarkkinatori on vakiintuneena kanava, joka ohjaa työnhakijoita yrityksen tai palveluntarjoajan omalle työpaikkailmoitussivulle.
- Kaikilla haastatelluilla oli oma tekninen rajapinta Työmarkkinatorilta yrityksen rekrytointijärjestelmään
 - Rekrytointijärjestelmään luodaan työpaikkailmoitus ja sieltä ilmoitus julkaistaan myös Työmarkkinatorille ja muihin kanaviin
 - Julkaisu Työmarkkinatorille ei kuitenkaan tapahdu täysin automaattisesti. Julkaistaessa on valittava Työmarkkinatorin pakolliset ilmoitusvalinnat, kuten tehtävänimike
 - Yksi haastateltava kuvaili ideaalitulannetta, jossa Työmarkkinatori poimisi suoraan yrityksen urasivustolta avoimet työtehtävät.
- Työpaikkailmoituksissa on teknisiä rajoituksia, jotka vaikeuttavat ja lisäävät työtä
 - Kategorioiden ja tehtävänimikkeiden valitseminen voi olla hankalaa (vanhanaikaiset nimikkeet)
 - Yksi haastateltava pohti, löytääkö työnhakijat sopivat työpaikat haulla helposti, jos esimerkiksi sopivia nimikkeitä ei ole mahdollista asettaa?
 - Sallittujen merkkien rajoitukset ja pienet merkkimäärät erityisesti otsikossa häiritsivät
 - Ilmoitus voidaan asettaa enintään viidelle paikkakunnalle, joka ei vastaa työmarkkinoiden toimintaa.
- Työmarkkinatorilla voisi olla yrityksillä oma sivu, jossa voisi kertoa yrityksestä tarkemmin
 - Sivun voisi listata myös avoimet työtehtävät

Huomioita Työmarkkinatorin käyttäjähaastatteluista (2/2)

Työntekijöiden hakeminen ja tavoittaminen koetaan Työmarkkinatorilla vaikeaksi

- Haun toimivuutta kuvailtiin huonoksi, mikä aiheuttaa paljon ylimääräistä työtä käydä läpi hakutuloksia
 - Oikeiden hakusanojen keksiminen voi olla myös vaikeaa
 - Eräs haastateltavista toivoi tarkempien ja useampien hakukriteerien mahdollistamista
- Valmiiksi julkaistujen työnhakijaprofiilien koetaan olevan harvoin ajan tasalla ja tiedon laatu vaihtelee paljon
 - Profiilista ei näe milloin se on luotu tai päivitetty
- Työnhakijalle voi lähettää Työmarkkinatorin kautta ainoastaan viestin. Viesti menee henkilön sähköpostiin, ja niihin on vaikea saada vastauksia
 - Osa työnhakijoista on laittanut profiiliinsa puhelinnumeron, mikä on voinut auttaa henkilön tavoittamisessa
- Toimintoa voitaisiin hyödyntää enemmän, jos se toimisi paremmin ja sillä saataisiin onnistuneita rekrytointeja
 - Kohdennettu rekrymarkkinointi mainittiin yhtenä kehitysideana, jossa haulla voitaisiin etsiä omaan työpaikkailmoitukseen sopivia tekijöitä ja lähettää heille vinkki avoimesta työpaikasta

Työmarkkinatorin tietosisällöille on kuitenkin tarvetta ja ne koetaan hyödyllisiksi

- Sisältöjen ymmärrettävyyttä voisi edelleen parantaa ja joidenkin tietojen löytäminen koettiin vaikeaksi

Haastateltavat toivoivat, että Työmarkkinatorin kehittämiseen panostetaan enemmän

- Kehittämisestä halutaan vuorovaikutteisempaa yritysten kanssa: yhden haastateltavan Työmarkkinatorille jättämiin palautteisiin ja kehitysehdotuksiin ei ole koskaan vastattu eikä niitä ole huomioitu palvelun kehittämisessä.

Mikko Kesä ja Pekka Ylikojola, Mikko Kesä Oy

2024

HELSINGIN SEUDUN
KAUPPAKAMARI

palta